

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ.

РІК СЬОМИЙ.

Адреса редакції і контори:
у Києві Велика Підвальна вул. д. 6.
Телефон редакції 1458.
УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1912

на рік	на 11 м.	на 10 м.	на 9 м.	на 8 м.	на 7 м.	на 6 м.	на 5 м.	на 4 м.	на 3 м.	на 2 м.	на 1 м.
6.	5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	65.

Передплату на рік можна виплачувати частками: в 2 строки: на 1 янв. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб., в 3 стр.: на 1 янв. 2 карб., на 1 мар. 2 карб. і на 1 мая 2 р., або по 1 карб. на протязі перших шести місяців. Ціна „Раді“ за кордон: на рік 11 р., (27 кроп 94 гелери на австрійську валюту), на 1/2 року—5 р. 60 к., на 1/4 року—2 р. 75 к., на 1 м.—1 р. Коли закордонні читачі передплачують газету через поштомат, то платять за газету по ціні, встановленій для передплатників в Росії.

Передплата приймається тільки з 1-го числа кожн. місяця. ЗА ЗМІНУ АДРЕСИ 30 КОП. (При зміні неодмінно прикладати стару адресу).

Автори рукописів повинні подати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статті; більші статті, до друку негодні, повернуться в редакції 3 місяці й висилаються авторам їх коштом, з дрібні замітки й дописи одразу знищуються. Рукописи, на яких не зазначені умови друку, вважаються безплатними.

З приводу надісланих до газети віршів редакція не листується. Просьба авторів додержуватися правдопису „Раді“.

УМОВИ ДРУКУВАННЯ ОПОВІСТОК:

ЗА РЯДОМ ПЕТИТІВ, АБО ЗА ЙОГО МІСЦЕ:
перед текстом 20 коп.
після тексту 10 коп.
„оторонні повідомлення“ 50 коп.
За ПЕРШИЙ РАЗ платиться в двічі.
Оповіді про пошукування праці—в Конторі редакції приймаються на льотних умовах.

ОПОВІСТКИ від окремих осіб фірм і закладів, що мешають, або мають свої Головні контори чи Управи закордонно і скрізь в межах Російської Держави за ВИКЛЮЧНИМ губернії: Київської, Харківської, Херсонської, Орловської, та Подільської, окрім контори „Раді“,—приймаються виключно в ЦЕНТРАЛЬНІЙ КОНТОРІ ОБ'ЄДНАНОГО ТОРГ. ДОМА Л. І. З. МЕТЦЛЬ і Ко. Москва, Мясницкая, д. 5, в ОТДІЛАХ ТОГО Т.Д.: „в Петербурзі“,—Морская 11 Варшава, —Маршаловская 130; Вільно,—Большая 35; Лодзь—Петровская 1 Париж, —8, площ. Барна.

Приймається передплата на 1912 рік на українську газету „РАДА“

РІК ВИДАННЯ СЬОМИЙ.

Газета політична, економічна і літературна. Виходить у Києві щодня окрім понеділків і двічі після великих свят. Рада має широку програму, як звичайні великі політичні газети: дає огляди життя політичного, громадського, економічного на Україні, в Росії і за-кордоном; друкує фельетони, а також статті критичні і твори красивого письменства. ДО ОПІВРІВНІЦТВА в „РАДІ“ запрошено визначніші літературні і наукові сили.

Рада має ВЛАСНИХ кореспондентів в Державній Думі, в Державній Раді, а також в політичних центрах Європи, в Лондоні, в Парижі, в Римі, в Мюнхені, у Відні, в Празі, у Львові, в Чернівцях і в усіх визначніших містах України по цей і по той бік кордону.

Ціна „РАДИ“ з приставкою і пересилкою в Росії:

на рік	на 11 м.	на 10 м.	на 9 м.	на 8 м.	на 7 м.	на 6 м.	на 5 м.	на 4 м.	на 3 м.	на 2 м.	на 1 м.
6.	5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	65.

Передплату на рік можна виплачувати частками в такі строки: на 1 янв. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб.; в 3 строки: на 1 янв. 2 карб., на 1 марта 2 карб. і на 1 мая 2 карб., або по 1 карб. що місяця впродовж першого півріччя.

Пробні №№—безплатно.

Всім передплатникам, що виплатять ЩЕ ШІСТЬ РУБЛІВ буде вислано „Словник української мови“

Зібраний редакцією журн. „Кіевская Старина“, премірований Рос. Акад. Наук і виданий під редакцією і з доповненнями Б. ГРИНЧЕНКА, в 4-х великих томах. В книгарнях словник цей продається по 8 карб., без пересилки.

ЗМІНА АДРЕСИ—30 к., артистам і учням всіх шкіл—БЕЗПЛАТНО.

Адреса редакції і головної контори: у Києві, Велика-Підвальна вул. д. 6, біля Золотих Воріт. Телефон 1458.

Передплата на „Раді“ на таких-же самих умовах, що і в конторі, приймається: у Києві: 1) в Українській книгарні, Везаківська 8, 2) в Книгарні „Л.-Н. В.“, В.-Володимирська 28, і 3) в Книгарні Череповського, Фундуківська і 4) в крамниці „Час“, Театральна пл. 48; у Варшаві в Гр. Стенури; в Одесі в крамниці Литвиненка і в україн. книгарні „Діло“, Ковна, 11; в Катеринославі—Книгарня Дювальська, Проспект; в Мезігополі—Меженал, д. 6. Ессена у д. Залізняк; в Полтаві—Книгарня Маркєвич, Бульвар Котляревського; в Петербурзі—Книгарня Волф; в Харкові—Українська Книгарня, Риба.

Редактор В. Яновський. Видавець 6. Чикаленко.

Українські книжки

в Петербурзі продаються у н. п. Карбаснікова, Гостинний двір № 19. 10-61-10

ВІД КОНТОРИ.

Передплатників, строк передплати яким вичається на 1-ше юнія і які хотять одержувати газету далі, прохають поспішити з надісланням дальшої передплати, щоб не було припинки в доставці газети.

Політика в суді.

Недавно, під час дебатів у Державній Думі з приводу міністерства юстиції, в промовах Маклакова й інших, виявлено було таємниці цього міністерства, в руках у якого лежить судова власть. Промовці спанїлися переважно на ті ролі, яку заграло міністерство юстиції в політичному житті, виразно приставши до певних політичних організацій і на службу їм видавши свої судові повинности. Міністр юстиції пробував був виправдати своє відомство, доводячи безсторонність судів у політичній боротьбі, але жадного факту з наведених промовців не міг збити. Обвинувачення, поставлені народними виступниками, так і лишались на міністерстві юстиції та окремих його членів.

Мало того,—життя подає все нові й нові приклади того, як роблено натиск на судів, коли вони виявляли небажаний „образ мислей“, як за-для партійної боротьби так чи інакше вправляли з служби судових чинів, коли їхні погляди не пасували до поглядів, що міністерство вважало за обов'язкові для судів. Вже по дебатах у Державній Думі, в пресі оголошено цікавий факт, як міністерство провчиало дорогу відомому з справи „Даш-накцїонна“ Лижинові, пожертвувавши за-для його одним із членів виленської судової палати, д. Зегніцем. Д. Зегніць надрукував тепер у „Річч“ листа, в якому розказав історію того, як йому довелося покинути службу в міністерстві юстиції.

Року 1907-го, після виборів до 3-ої Думи, до Вильни прибув сенатор Глицинський, щоб дізнатися про участь деяких судових і комітетів наступних виборів. Д. Зегніцеві, окрім цього, поставлено у вини ще „систематическую подачу голоса за оправданіє подсудимых, обвиненных въ политических преступленіях“. Коли д. Зегніць на це обвинувачення відповів, що він подавав свій голос так, як на-казувала йому його судейська совість, то сенатор сказав: „тепер (1907 року) суди не повинні бути тільки (чисти-ми) суддями, а мусять керуватися й „видами правительства“,—може тільки самими ними“. Звичайно, що після такої широкі розмови судді, який поважає себе й свою роботу, нічого іншого не лишалося робити, як податися в одставку. Д. Зегніць так і зробив.

Факт, про який розказав тепер д. Зегніць, не дає чогось нового по суті справи,—чимало відомо таких само фактів, коли судова власть доводилася так або інакше терпіти за свої політичні погляди, як що вони не подобаються міністерстві юстиції. Нове тут тільки одверте мотивування такої політики, оте „суди не повинні бути тільки суддями“. Правда, маємо й по-свідчення з іншого боку в формі звичайного „опроверженія“ того самого „Освідомительнаго бюро“, якому ніхто вже не вірить. Офіційне бюро доводить, що д. Зегніцеві було сказано тільки, що участь його в наступному комітеті говорить проти його судейської безсторонности. Та навіть у такій зачатко зм'яченій та лагідній формі ясно проглядає та тенденція, що панує тепер в міністерстві юстиції. Чому воно старому судді кинуло таке тяжке обвинувачення, не маючи до того ніяких підстав? Чому воно розпо-

чало ціле слідство, не знайшовши ні якої вини за д. Зегніцем, як за суддею?

На ці запитання повідомлення „Освідомительнаго бюро“ не дає жадної відповіді, а це мусило-б статися, коли-б справа стояла так, як розказано в офіційній редакції. Ми знаємо, що політична діяльність судових чинів, навіть активна діяльність, тільки в ясравому чорносотенному дусі, ніколи не викликала в міністерстві сумніву що до їхньої судейської безсторонности. Чому? знов можна запитати, і де гарантія, що праві судді не виявлятимуть своїх політичних поглядів у судових справах?

Річ, очевидно, не в політичній діяльності судів, а в напрямі тієї діяльності. В суд запроваджено політику в формі прислухання до того, що потрібно й подобається вищій бюрократії.

Це виявляється,—особливо в політичних справах. Через те тікають з суда незалежні судді і лишаются тільки такі, що може своє переконання підхилити під напрям всієї державної політики.

Хроніка університетської справи.

(Од власного львівського кореспондента).

Львів, 13 мая.

З часу, як я останній раз писав до „Раді“ про університетську справу, в цій справі стався цілий ряд подій, а якими беруся ото познакомити читачів.

Перше всього треба зазначити, що в університетській справі всі польські партії—з виїмком соціальних демократів—пішли зовсім під команду вшехполяків і подоляків. Польське громадянство пошло неначе в якусь українобжевілля, вважаючи за-ложення українського університету у Львові найбільшим нещастям для польського народу.

А при тім тактика польського громадянства стала просто провокаційна. Ос-з-мак польська преса відумала, що 3-мак українці збираються устроїти у Львові велику демонстрацію в університетській справі,—відумала на те щоб мати лишній раз нагоду спровокувати українців. Бо на основі пев відумки пішла найперше депутація польського громадянства до президента міста Наймана, а той опісля до намістника з домаганням, щоб власті заборонили українцям виступати при-людно на зборах та в походах у Львові, бо Львів польське місто, й поляки не дозволять, щоб тут відбувалися які небудь українські маніфестації. Отже нехай власть заборонить українцям виступати у Львові в маніфестаціях, бо інакше саме польське громадянство візьметься „робити порядок“, а тоді може полягтися прес. Так говорива вгадава депутація президентові міста, а цей опісля намістникові, так писала польська преса. Що більше, в день 3 мая польська академічна молодіж весь день ждала перед польським академічним домом, готова виступати проти української маніфестації.

І все те на основі свідомої відумки, бо українці на день 3 мая ніякої маніфестації не приготовляли. А та відумка була потрібна полякам на те, щоб мати нагоду виступити супроти українців з провокацією, що ось-то—ми маємо права маніфестувати у Львові, ми вам забороняємо! Ця провокаційна тактика дійшла до того, що аж урядова „Gazeta Lwowska“ вважала за потрібне виступити проти неї.

А 5 мая відбулася знов демонстрація польської академічної молодіж проти за-ложення українського університету. Десь коло 11-ої година молодіж зібралася в польським Академічним Домі на збори, де ухвалила резолюції проти українського університету. Потім пішла походом під університет, щоб через окрему депутацію передати ті резолюції академічному сенатові. Університетські власті постаралися тим часом, щоб з університетського будинку вийшли всі студенти, і так сенат в святочному настроя ждав на депутацію. Принявши депутацію, ректор Фікель з професорами вийшов перед університет і промовив до польської мо-

лодіж, обіцяючи їй боронити польськості львівського університету.

І під університет і з поворотом ішла польська академічна молодіж святочним походом, з відкритими головами, співаючи польські патріотичні пісні „Jeszcze Polska nie zginęła“ і „Z dumem rozardow“. І ця профанація патріотичних пісень робила просто гидке враження. Уявіть собі: польська молодіж іде виявити своє домагання, щоб українському народові відмовити здійснення його прав, іде не обороняти свої права, тільки кривдити інших, і йдучи, співає патріотичні пісні про те, як польський народ живе в неволі і благає визволення.

Перед тим, коли польська академічна молодіж прийшла під університет, до ректора ходила депутація української академічної молодіж, домагаючись збереження супокою в університеті. Ректор відповів, що польські студенти не напрушать супокою.

З огляду ж на всі ті польські провокації „Народній Комітет“ на засіданні 5 мая рішив вислати до намістника депутацію, яка пішла до нього 6 мая під проводом посла д-ра Єгена Олесьняцького, звертаючи йому увагу, що він, як представник політичної власті в краю, повинен виступити проти забурення публічного супокою тими провокаціями.

Та найважливіші речі в університетській справі діялися за той час у Відні на парламентським теремі. Правительство, відбувши перед тим з українською університетською комісією кілька конференцій, знов неначе забуло про університетську справу. Коли ж до того президент міністрів гр. Штірне занедаждав, його заступник, міністр внутрішніх справ бар. Гайкольд, заявив, що він не має повноважень вести дальші переговори в університетській справі. Ця заява мала той наслідок, що 4 мая на засіданні палати послів відбула українська обструкція, яка почалася довгою промовою пос. о. Фоліса в університетській справі.

Наслідком вибуху обструкції відбулася така зраз конференція між правительством і українськими послами, і на цій конференції представники правительства і міністр внутрішніх справ Гайкольд і міністр просвіти Гусарек обіщали, що українське домагання буде ще в місяці маю, в ст., подагоджене царським роспорядженням.

Маючи таке заперення правительства, українські посли прийняли обструкцію, о. Фоліса заклячив свою промову, а слідууючий український промовець, пос. д-р Окуневський, по-явив палати, чому українські посли були приневолені вхочитися обструкції.

Того ж дня в вечері розійшлася звістка, що польське коло не буде противитися за-ложенню українського університету у Львові та що ще до 29 в. ст. (16 ст. ст.) мая появиться царське роспорядження в справі українського університету.

День 29 в. ст. мая названо тут в той причини, що на той день сенат львівського університету признав обхід 250-літніх роковин звляження львівського університету польським королем Яном Казиміром. Огже, щоб українці не вважали цього обходу запереченням їх прав до львівського університету, перед тим обходу мало появиться царське роспорядження в справі за-ложення окремого українського університету.

В днях 5 і 6 мая не було засідань парламенту і ці дві дні університетської справи не принесли нічого нового. 7 мая під кінець засідання палати послів польські безпартійні посли Врайтер і Райфес заявили в парламентської трибуна про потребу за-ложення українського університету у Львові. Таку саму заяву зложива від імени жидівського народу букованський посол д-р Штрахвер.

8 мая в парламенті промовляв в університетській справі український посол д-р Двістрянський, професор львівського університету.

Того ж дня прихало до Відня 10 польських депутатів з Галичини, щоб перед польським колом і перед представниками правительства протестувати проти за-ложення українського університету у Львові. Ці депутати з'організували вшехполяків і подоля-

Літній театр Київського Купецького Зібрання.

Трупа українських артистів М. САДОВСЬКОГО.

Сьогодні, 18-го травня (має) виставлено буде **Крути та не перекручуй Суламифь**

на 5 д. Староцького. Завтра, 19-го, муз. декор. на 6 д. переж. Левицького. Квитки продаються з 11 год. ранку до 2-х днів і від 6 до 11 год. ввечора. Початок з 8 1/2 год. ввечора.

Особи, що взяли квитки в театр, за вхід в сад не платять.

Відповідальн. режисер М. Садовський.

ПРОДАЄТЬСЯ КНИЖКА: „ОПОВІДАННЯ“

Василя Стефанюка.

З портретом автора. В книві уміщено такі оповідання: Ангел, Сама самисья, Сов, Басараби, Озимина, Злодій, Сня кішечка, Виводили з села, Стратився, В корчмі, Лесова фамиля, Побіда, Вечірня година, Майстер, Мамин синюк, Катруся, Портрет, Давнина, Вістуні, Май, Палай, Смерть, Казені листки, Похорон, Такий пайок, Осів, Школа, Новина, Каміний хрест, Засідання, 3 міста йдучи, Святий вечір, Діти, Піаніно, Лан, Лист.

ЦІНА 70 коп., на крадкому папері 85 коп. (ВЛАСНІСТЬ РЕДАКЦІ „РАДИ“)

Виключний склад видання в УКРАЇНСЬКІЙ КНИГАРНІ—Київ, Везаківська, 8, продаж там-же і по всіх інших українських книгарнях. 0-165-1

У ПОЛТАВІ

переплачувати „РАДУ“ на таких-же умовах, як і в конторі газети, а також купувати в роздріб—можна в книгарні Г. МАРКЕВИЧА ул. Котляревського.

І-ша ЗУБНА лікарня.

Прорізна Ю. ХИРУРГ.

У ЖИРГОВОДІ

(Полтавц.)

купувати в роздріб „Раді“ по такій самій і передплатувати ці ж як і в Київській конторі газети можна в паперовій крамниці „ПРОГРЕСС“ в М. А. ТОЛЧІНСЬКОГО.

кожно-венерич. лічебница

язьна л. № 16 Михайлівська. Порула 50 к. Пр.: 10—2 дн. тв. і—9 веч. Од 5—7 веч.завідує д-р Гольдберг, приймає у себе № 16 В. Вагильська.

№ 100, „Віча й депутації в університетській справі“.

ки, щоб викликати натиск на польське коло. Ожже була депутація польської „Ради Народової“, депутація польських професорів львівського університету у Львові, депутація рали міста Львова і скілька депутатів з провінції.

І ці депутації осягнули своє. Польське коло алякалося й уступило перед натиском вшехполян і подоляків. На засіданню, яке відбуло вночі, після якого депутати прийняли резолюцію, 9 мая, ухвалили вони не зможуться на заложення українського університету у Львові.

Ухвала польського кола починається фарисейським запевненням прихильності до культурних потреб українського народу, однак згоду поляків на заложення українського університету робить залежним від того, щоб українські послы прийняли обструкцію в сеймі і не бралися за обструкцію в парламенті, а також щоб був забезпечений польський характер львівського університету разом з усіма інститутами. Тільки тоді польське коло могло б згодитися на те, щоб українцям обичаю заложення українського університету, однак з виключенням Львова як осідку українського університету.

Того самого дня, коли польське коло прийняло свою ухвалу, українська університетська комісія відбула конференцію з представниками правительств міністрами Гайнольдом і Гуссарком. На цій конференції українці представили свої основні домагання в університетській справі, а саме: 1) Дотеперішній правий стан у львівському університеті, де український народ має свої законні права, не може бути змінений аж до заложення українського університету. 2) Осідком українського університету може бути тільки Львів. 3) Український університет повинен бути заложений протягом 5 літ. Представники правительств на це відповіли, що тільки що до першої точки можуть дати запевнення, що ті права, які українці мають в теперішньому львівському університеті, не можуть бути знесені, доки не буде заложений український університет. По за цим же можуть що до інших точок дати ніякої відповіді, бо справа затягнута і тому не може бути полагоджена перед Зеленими святами. При кінці конференції українські послы звернули ще увгу правительств на те, що вони ніяким чином не згодяться, щоб справа українського університету була залежна від справи галицької сеймової виборчої реформи, як цього хотять поляки.

Того ж дня під проводом посла проф. Колесси була в міністра просвіти Гуссарка депутація української академічної молодіж в університетській справі.

Другого дня, 10 мая, українські послы поставили в парламенті інтерпеляцію з приводу вилейного обходу 250-літніх роковин існування львівського університету як заложеного польським королем Яном Казимиром, а крім того голова українського союзу д-р Кость Левицький представив цю справу в запитанню до президента палати. На це запитання вказав відповідати—також в формі запитання—продивні вшехполян Гломбінський. Та тут українські послы, роблячи до кожного його слова своїми окликами уваги, просто не дали йому говорити, так, що він ледве догавнув своє запитання до кінця.

Того ж дня голова української університетської комісії д-р Кость Левицький повідомив представників правительств міністрів Гайнольда і Гуссарка, що українські послы домагаються, щоб правительством надано дня 1 в ст. юня (19 мая) пропозицію ім проект царського й міністерського розпорядження в університетській справі.

Того ж дня український союз відбув засідання, на яким ухвалено видати повідомлення з поясненням університетської справи, як відповідь на ухвалу польського кола.

Наводимо цей комунікат дословно: „Стерджуємо перед очима, що правительством не додержало свого виразу даного прирчення, після якого ще перед днем 29 мая, як днем офіційного, академічним сенатом львівського університету укладеного 250-літнього ювілею шлюбною запискою цього університету польським королем Яном Казимиром в 1661 р.—маєло пожитися найвищого царського розпорядження в справі заснування самостійного українського університету.

Стерджуємо далі, що це розпорядження навіть без огляду на час, коли воно появиться, після найвищої заяви правительств, мало-б мати такий зміст, який українцям ніким чином не міг-б відозвати, бо в тім розпорядженню так місце освіти, як і час заложення університету, та переходові постанови, мали-б бути позитивні або в нешестості, або сформуловані в безвартій для українців спосіб, через що відобразило-б українського народу надію на іншаке полагодження справи австрійською державою.

Союз стверджує далі з здивуванням, що правительством данося надиктати противникам українців і їх штурно в останніх часах сучасних крикам та своєю уступчивістю посуває правительством так далеко, що своєю участю в загаданих тенденційній і демонстраційній львівським ювілею усуває дійсних оснувателів університету у Львові цесаря Йосифа II і Франца I і університет імені цис. Франца I, котрий носить назвицю останнього з них, признає твором польського короля Яна Казимира, а через те помагає характер інститутів, призначеної так для українців, як і для поляків, змінити в користь поляків і законом заборонити права українців ослабити.

Супроти вчорашніх резолюцій польського кола мусить союз українських послів ствердити і заявити, що:

1) Оснування самостійного українського університету належить до виключної компетенції правительств і парламенту;

2) Українцями зовсім не прошена згода польського кола наступила під такими умовами, які роблять оснування українського університету цілком ілюзоричним. При тім висловлена заява прихильного настрою супроти культурних потреб українців, яку знаменитий історик поведення польської сеймової більшовиїстської партії українських гімназій, так проти закладання українських гімназій, так що та заява прихильності зявляється скоріше гіркою наругою, а загадані умови не лиш не починаються до щиро і необхідного українцями пожеланого мирного оснування обох народів, але що готові терпіти повисому водножичку більше загострити;

3) Не є можлива ніяка сподука справу українського університету з виборкою реформою галицького сейму, бо обидві справи дотикаються не лиш цілком окремим, але кожну належить перед окремою формою і в не крайньої неможливості жалити, щоб українці мусили ще даліше відступати від своїх домагань в справі виборчої реформи від своїх домагань поза своїм природним історично оправдані права;

4) Українці все трактували (основуючи українського університету як чисто культурну справу, хоч така справа у кожного народу, що бореться за свої права, мусить мати також національне і політичне значіння);

5) Коло польське допускається непростимого злочину супроти держави, коли ставить перепони в заспокоєно то найбільш життєвої потреби українців і через те відчуває український вар д від держави;

6) Ті поляки, які проти заснування українського університету, укладуючи формальне підбурювання, допускаються невідчайничого злочину супроти Галичини і супроти свого власного народу, хоч значна частия його, також польськими послами заступлена, хоче жити в українцями в згоді. До відержання на правний дорозі не можуть зватися ті, що самі не стоять на тім основі, коли відмовляють другим їх прав;

7) Даліше супречити правді твердженням польського кола, ніби теперішній львівський університет на підставі найвищого розпорядження з 4 юля 1871 р., 27 апріля 1879 і 27 марта 1882 р. є польською інституцією; навики, фактом є, що після тих постанов поляцька мова лиш як мова внутрішнього урядованія, має право місце становити, а зрештою українська мова як викладача і лекційова, уходить в рівній мірі за мову урядову.

8) Так само дивним є твердження польського кола, що оснування українського університету у Львові „отриворить жорстоко беззастанних національних колажів“. Як раз сучасній боротьбі академічної й української академічної молодіж в однім університеті приносимо боротьбу, яка по розділенні цілком природно мусить перестати. Коли б, однак, як це коло польське наповить, український університет мав служити також для українців, живучих поза границями Австрії, то те саме діялося на теперішніх польських університетах, особливо в краківських університеті, для котрого членами польські студенти, з поглядом тамошніх професорів, певно, не є перепяті „ужиркованим змаганням“;

9) Український університет в Галичині може повстати лиш у Львові, бо, без огляду на інші причини, Львів є столицею і однимим найбільш містом в українській часті краю і тому, що в інших інших найбільш міста нема так численого українського населення.

Союз українських послів дуже жалкує, що польське коло в супреч своєму попередньому книжками, до яких мав величезний махал.

Свідомим українцем зробився (про це сам казав) під впливом українських книжок, особливо „Кобзаря“—Т. Шевченка, до того ж він мав особисті зносини з покійною Гайноу Врвінок (Куліш) і українською письменницею Д. Яновською, що тільки вело до повного надопального самоосиання і він був людиною, цілком розв'язаною в українській справі, ширим громадянином.

Крім того, Подпалов був дуже релігійним, вноді до фанатизму, за що сельське духовенство його дуже поважало, а він робив на його великий вплив в відносинах з ним, освідомлюючи його в рідній українській справі, прихильючи до народу і народних інтересів. Та ж його побожність робила прихильними ввагалі все побожне сельське й панство, вноді просто прихильала до його ідейних ворогів, а „добрих людей“, що, слідуючи за ним, подглядали оком „Юди предателя“, збивала з пантелику і перебарачала ім зробити його, перед ким треба, „революціонером“, „соціалістом“ чи „мазепицем“.

Жив він у власному (батьківському) хуторі Нижньому Иржаві, лубенського повіту (верет 30 од Лубень) і найбільш працював там та в близьких селах тої округи.

Українські книжки він перечитував майже усе, які виходили з друку по цей бік кордону і вписував, що можна було в закордону. Кожного разу, як тільки бував у місті, він обходив книгарні, передивляючись усі нові книжки і що находив цікавого,—купував. В його книгозбірні було майже все, що виходило з під друкарського станка рідною українською мовою.

Купуючи книжки він і сам читав і роздавав також селянам, заохочуючи їх до читання, а „Кобзаря“—Т. Шевченка він розповсюджував всюди, називаючи зрадником того, у кого його не було ще. Він сам купував і перепродавав селянам вноді за депешу ціну. Дарувати він дуже рідко дарував, бо був тої думки, що темне ще сельське краще шанувє всяку книжку, чи иншу яку річ, коли добуде її за власні кошти.

Вуаши почитателем деяких сельських початкових шкіл, він дуже пеклувався про школярів і вживав всіх засобів, щоб розбудити у їх душу до рідної мови, до рідного краю, впрямуючи читання українською мовою, ялянки в деклямуванням українських віршів і співаних народних пісень, роздаючи книжечки писані рідною мовою, незважаючи навіть на деякі непорозуміння з учителями і иншим шкільним начальством в приводе цього. Один з „наблюдателів“ за церковно-парафіяльними школами, дізнавшись про це, був страшенно стурбований і викликав небіжчика для „обов'янені“, після розмов з ним, поважуючи його як людину, він навіть давав свій „дозвіл“ на читання й ялянки, благуючи лиш робити це дуже обережно,

настроєні уляго впливам ворожого українців підбурювання; ще більше треба б було боїти над тим, як би і правительством данося давалося надиктати. За всадки того не був би відчайливий аві союз українських послів, аві український народ“.

Отаке українське повідомлення. Як справа піде далі, трудно сказати. В кожнім разі стала вона черговою справою австрійської політики. В парламентських кругах думають, що коли правительством не сповнить українського домагання, українська обструкція, яка вибухла б в таким разі, принесла б парламентові багато клопотів.

В кінці треба сказати, що того самого 29 п. ст. (16 мая), коли сенат львівського університету устроєво вилейний обхід 250 літніх роковин заложення університету Яном Казимиром, український парламентський союз устроєво у Львові в залі „Народного дому“, святочні абори в справі оснування українського університету у Львові“.

М. Лозинський.

3 газет та журкалів.

* * В „Віржеві. Вѣдом.“ проф. А. Погодині звертає увагу на сучасну боротьбу в Галичині між українцями й поляками за український університет.

„Я не став би говорити,—каже професор Погодин,—як гр. Вобрянський: „Поміритеся з русинами“ в Галичині, де ви хазяїєте, і тоді ми поміримося з вами в Росії“. На мою думку, лозунги державної політики і гуманні стосунки народів повинні бути вищими за ці рахунки. Але і жалко, коли поляки, дійсно, гніять галичан, але з цього зовсім не виходить, що в Росії треба встатися на поляків.

Так само несправедливе таке міркування і з иншого боку: „ми будемо ніякже ставитися до русинів в Галичині, коли ви розкриті перед нами можливість національного життя в Царстві Польському“. Без яких супречок і умовностей Росія повинна вернути полякам їхні законні права на школу, самоуправління і т. инш. і так само поляки повинні дати українцям у Львові університет“.

Міркування шановного автора може було б і правдивим, як би він з самого початку своєї статті не помилявся так. Аджеж, коли гр. Вобрянський запрошує поляків до згоди „з русинами“, то він у всякому разі не українців розуміє під цими „русинами“, а москвофілів. І поляки в Галичині зовсім не в помсти за своїх братів в Царстві Польському виступають проти українського університету. Поляки добре знають, що не українці їм вороги в Царстві Польському, а хтось инший. І боряться вони проти українського університету більше через свій повністачий гонор, через свою зажерливість, а проти гр. Вобрянського і його горсточки „русинів“ єсть у них инша аброра.

Далі проф. Погодині, вертаючись до того, що поляки повинні дати українцям університет у Львові, каже:

„В цій останній справі, я гадаю, будуть однаково почувати всі рускі люди. А через те, що більшість поляків вважає заснування українського університету образою для свого культурного і національного лапування в країні, то тут виходить одна з тих трагічних стучок, яких, на жаль, було не мало в минулому житті руских і поляків. Литва, Білорусія і російська Україна—от краї, за які варті б спільно поміркувати руским і польським діячам. Може тепер була б споконна конференція громадських поступових діячів обох народів“.

Нам здається, що шановний автор і тут говорить трохи невярзано. Бо раз іде мова про Литву, Білорусія і Україну, то варто було б (і це було б чепно!) запросити на таку конференцію з поляками не тільки одних „русских“, а й литовців, білорусів та вже разом з ними й українців.

ДЕРЖАВНА ДУМА.

Засідання 16-го мая.

Головою—Родзянко.

В ложі міністрів—міністр юстиції.

На черзі—доклад согласительной

комісії по законопроекті про реформу міщового суду.

Обмірковується внесення фракцією кон.-дем. заява, щоб доклад цей, вважаючи на те, що він містить в собі зовсім новий законопроект про організацію міщового суду, якого Дума ще не обмірковувала, було передано в судову комісію.

Аджемов і Гучков підтримують пораду к.-д.

Докладчик Шубинський заявляє, що Дума, одкинувши цей поліпшений закон востанєтьє з старим законом, проти якого всі цілком справедливо протестують. Через це він радить прийняти законопроект.

По мотивам голосування прота передачі в комісію висловлюються Андрийчук, Гуляк, Миколентко, Навильяко, Аммосов, Антонов і Свендичський. Останній заявляє, що польське коло взнає можливим розглянути законопроект без висновку комісії, а умовою, щоб на загальному зібранні було дозволено найширше обміркування проекта.

За передачу в комісію висловлюються Кропотков від трудовиків, Масленников від прогресистів, Макусов від мусульман, Щенкін, Замисловський і Марков 2-й.

Поіменним голосуванням пораду кон.-дем. про передачу законопроекта в комісію одкинуто більшістю 174 голосів проти 112.

Шубинський, докладаючи „согласительний висновок“ особливої комісії по законопроекті про реформу міщового суду, вказує, що суперечки принципального характеру викликає тільки питання про те, чи зоставити волосні суди, чи скасувати.

Некрасов вносить пораду, щоб було дозволено вносити поправки до кожної статті тимчасових правил про волосний суд, бо правила ці містяться у зовсім новому для Думи законопроекті.

До поради Некрасова приєднуються Замисловський, Аджемов, Коваленко 1-й, Кропотков, Тимшкін і Ломососов.

Валотіровкою Дума ухвалила доволити вносити поправки тільки в межах суперечок по волосному суду.

З поради Замисловського, Дума переходить до обміркування примітки до статті 2-ої, що встановлює правила про волосний суд.

Шубинський докладає, що більшість членів согласительной комісії висловились за те, щоб примітку цю було прийнято в тій редакції, що зоставляє волосні суди.

Міністр юстиції, вказуючи на те велике значіння, яке має волосний суд для селян, заявляє, що його ні в яким разі не можна скасувати. Волосний суд треба тільки зреформувати, більш пристосувати його до дійсного вимог селянського життя. Таким вимогам цілком відповідає законопроект, який ухвалила Д. Рада. Приймає його,—каже міністр,—бо він обіцяє нам судовою допомогою і судовою обороною на місцях. (Оплески в центрі).

Ломососов, критикуючи проект согласительной комісії, визнає, що селянам диять якусь „третьоругну“ справедливості, а через це він настоєє на тому, щоб законопроект про волосний суд було цілком одкинуто.

Янукевич висловлюється за прийняття законопроекта в редакції согласительной комісії.

Гуляк закликає Думу прийняти законопроект, за що висловились і всі депутати-селяне.

ВЕЧІРНЕ ЗАСІДАННЯ.

Головою Родзянко.

На черзі доклад комісії в приводе запитання міністрів юстиції про видання циркуляра в повсяевеня закону 24-го мая 1909 року про те, щоб селян, землеволодівців і всі инші стани було увільнено од виплати податків за всякі купчі кріпості і гіпотечні акти.

Матюшин докладає, що він одержав новий циркуляр міністра юстиції виданий 19 апріля 1912 року, якими скасовується сила циркуляру 1909 року. Запитання приймається.

Після промови тов. мін. юстиції Гасмана, Дума приймає звичайний перехід до червогих справ.

Гижичський читає великий доклад по кавказьким запитанням про боротьбу в робітничим.

Докладчик визнає неадекватним заслання в Сибір тубольців, яких обвинувачують за переховування Золіманна, бо це не підтвержено, неадекватним також штрафи на тубольців в порядку екекуції, яких наложено на 60,000 карб. і т. инш.

До 11 год. веч. Гижичський кінчає нарешті, читання свого доклада при майже порожній залі.

Підчас читання доклада Маклаков і инші підходять до Капустіна і вказують йому, що доклад цей надруковано і роздано всім, а через це треба сказати Гижичському, щоб він припинив читання.

Капустін перекоує Гижичського при загальному сміхові прочитати тільки резолютивну частину доклада.

Але Гижичський читає далі. Нарешті читання кінчається.

Капустін хутко закриває засідання.

ПІСЛЯ ПРОМОВИ

Капустін перекоує Гижичського при загальному сміхові прочитати тільки резолютивну частину доклада.

Але Гижичський читає далі. Нарешті читання кінчається.

Капустін хутко закриває засідання.

ПО РОСІИ.

Забастовки. Забастовки на петербурзьких фабриках та заводах не припиняються. 15 мая, після двох днів свята, в рижних частинях города, а переважно за московською заставою, в нарвському районі і в районі петербурзької частини забастувало багато фабрик і заводів, на яких раніш відбулася робота. Між ними в залізничному заводі забастувало 800 робітників. Цю забастовку становить в звязок з денських подіями. В цей день вибило 40 днів од дня цих подій. Натова робітників душ в 300 ділнів до фабрики Керстен в 4 участкові на Слаській вулиці, маючи на думці прийняти тут роботу. Поліція розігнала натовп. Деякіка душ арештовано. Біля фабрики поставили варту. (Б. В.).

Землетрус. Апарати сейсмічної станції при пудковській обсерваторії одмітали багато землетрусів в рижних пунктах землі. 12 мая було 5 землетрусів, один з них особливо цікавий тим, що одбувся поблизу од Пудкова (1300 кілометрів). Цей землетрус, що одначався дрібними коливаннями, особливо небезпечний, бо наслідком таких землетрусів завжди бувають ті або инші розрухи. Останній землетрус був кілометрів на 7000—8000 од Пудкова. Він вони не викликали катастрофи, бо були слабкої сили. 18 мая помітали ще 4 нових невеликих сила землетрусів. Всі данні про ці землетруси розроблюють тепер на сейсмічній станції в Пудкові.

Передсоборна нарада. Розмовляючи із співробітником „У. Р.“, відомий професор московської духовної академії Кузевцов, який недавно повернувся із Петербургу, розказував між иншим про передсоборну нараду таке: робота вярди одбувалася по хатньому. Все кіначлось самими розмовами, котрих не запасаєвали в протоколи, як треба було б робити, вважаючи на вагу питання. Проект реформи вищого церковного управління, на думку професора, не буде тамешницею наради і буде оповіщеною. Де-які участники наради домагаються, щоб патріарха було призначено Вищоюшим наказом. Особливо обстоєє такий погляд архієпископ володський Антоній. Коли таке їх бажання здійсниться, то це погрожує тиме всій справі церковної реформи. Супротивники собору зявляли б у цьому багато доказів неважності його. Професор думає, що коли б патріаршество і було одозволено, то обрання патріарха треба призначити

го земства, він цілком захопився земськими справами і не мав ні хвилини околю. Його найменша дрібниця турбувала, а байдужість наших своїх товаришів (членів) до справ—страшенно дратувала й ще гірш непокоїла і він намагався в кожному з їх викликати громадське почуття до своїх обов'язків.

Як українець, він на цій посаді також дбав про національно-культурну справу. Купивши в с. Зарозі, лубенського повіту, у власність земства для будови початкової земської школи малельський маєток, де колись проживав П. Куліш, власноручно посадив скілька дерев, які ще й тепера там єсть. П.—ов намагався, щоб ту школу, що там буде засновано, було присвячено імені П. Куліша. На жаль, бажання небіжчика, ошедя його смерті, лубенське земство не виконало. А скілько він пеклувався про це?..

Наступуючі тоді шестодітні роковини од дня смерті Т. Шевченка також непокоїли його.

Він дуже хвилювався, що земства на Україні, обидуть це велике культурно-національне свято безсоромною мовчанкою.

„Волосє дабом адімається, коли подумаєш, що й ці роковини пройнуть на Україні так само, як і до цього часу—без ознак шанооби Великого поета-пророка“—було стурбовано каже небіжчик, коли доводилось балакати мені з ним з приводе цих роковин.

Щоб запобігти цьому він звернувся до полтавського губерньського зем-

Пам'яті Г. Подпалова.

Рік тому, 18 мая, в лубенській земській лікарні помер Георгій Подпалов.

Коротенькою газетною звісткою в свій час було оповіщено українське громадянство про цю втрату, і з того часу ні жодним словом не згадано його, як широго й корисного діяча на нашій не в'ораній ниві національно-культурного відродження, яке ця людина і не варту доброї згадки, тоді, як справді українське громадянство, особливо лубенського повіту, понесло в його особі величезну втрату, яка відчуватиметься ще довго, а імення його агадуватиметься з пошавою.

Щоб дати небіжчикові належне йому місце в числі померших наших діячів, я осмілюсь взяти на себе громадський обов'язок в день перших роковин його смерті помянути його „не алім, тихим словом“, освітливши, по своїй змові, його діяльність і ширі порвання.

За короткий час мого знайомства у мене чимало залишилось найкращих споминів про цю надзвичайно ширю й порядку людину—свідомого громадянина, яких так дуже бракує нам в нашому сучасному громадському житті.

Походючи з дуже заможних коваків, він вчився в лубенській гімназії, але не скінчив її, і дальшу освіту здобував собі дома над усімами

книжками, до яких мав величезний махал.

Свідомим українцем зробився (про це сам казав) під впливом українських книжок, особливо „Кобзаря“—Т. Шевченка, до того ж він мав особисті зносини з покійною Гайноу Врвінок (Куліш) і українською письменницею Д. Яновською, що тільки вело до повного надопального самоосиання і він був людиною, цілком розв'язаною в українській справі, ширим громадянином.

Крім того, Подпалов був дуже релігійним, вноді до фанатизму, за що сельське духовенство його дуже поважало, а він робив на його великий вплив в відносинах з ним, освідомлюючи його в рідній українській справі, прихильючи до народу і народних інтересів. Та ж його побожність робила прихильними ввагалі все побожне сельське й панство, вноді просто прихильала до його ідейних ворогів, а „добрих людей“, що, слідуючи за ним, подглядали оком „Юди предателя“, збивала з пантелику і перебарачала ім зробити його, перед ким треба, „революціонером“, „соціалістом“ чи „мазепицем“.

Жив він у власному (батьківському) хуторі Нижньому Иржаві, лубенського повіту (верет 30 од Лубень) і найбільш працював там та в близьких селах тої округи.

Українські книжки він перечитував майже усе, які виходили з друку по цей бік кордону і вписував, що можна було в закордону. Кожного

разу, як тільки бував у місті, він обходив книгарні, передивляючись усі нові книжки і що находив цікавого,—купував. В його книгозбірні було майже все, що виходило з під друкарського станка рідною українською мовою.

Купуючи книжки він і сам читав і роздавав також селянам, заохочуючи їх до читання, а „Кобзаря“—Т. Шевченка він розповсюджував всюди, називаючи зрадником того, у кого його не було ще. Він сам купував і перепродавав селянам вноді за депешу ціну. Дарувати він дуже рідко дарував, бо був тої думки, що темне ще сельське краще шанувє всяку книжку, чи иншу яку річ, коли добуде її за власні кошти.

Вуаши почитателем деяких сельських початкових шкіл, він дуже пеклувався про школярів і вживав всіх засобів, щоб розбудити у їх душу до рідної мови, до рідного краю

суфразжистки впорядкували в Лондоні багато демонстрацій, під час яких, щоб звернути на себе увагу тих, хто небагато ставився до їхніх вимог, били вікна в магазинах, псували на вулицях всяке громадське майно і т. інш. 9 мая в Лондоні відбувся суд над ватажками суфразжисток — Панкгорст і Лоуренс. Справа тягнулась шість днів. Обидвох підсудних засуджено в тюрму на дев'ять місяців по другому розряду (другий розряд далеко суворіший за перший, майже каторжна робота). На суді була сила народу, особливо суфразжисток. Прокурор, сер Рупус Ізаакс, заявив в своїй промові, що англійський уряд твердо постановив карати суворо суфразжисток за їхні надто гучні демонстрації, особливо за те, що псують добро приватних осіб. Присяжні засідателі визнали винними суфразжисток, тільки просили полегчити їм кару, зважаючи на політичні обставини справи.

Публіка була дуже незадоволена обвинуванням суфразжисток.

Висилка італійців з Турції.
В телеграмах у нас уже повідомлялось, що Турція, з помсти Італії за захват нею турецьких островів, почала висилати всіх італійських підданців.

Постанову з приводу цього турецький уряд зробив 3 мая і негайно сповістив про це германське посольство, яке з початку війни пекувалося італійцями, що живуть в Турції. Вислано має бути всіх італійців, крім робітників, вліди і ченців та черниць.

Ще за день до своєї постанови Порто подала особливий список 97 італійців, яких треба вислати в Константинополь; в цей список увійшли найбагатші і найвпливовіші італійці: банкири, архітектори, інженери, лікарі, купці; всім їм дано два тижні строку на закінчення своїх справ. Багато італійців через це висилку залишились без куска хліба. Всею висилкається скільки сот тисяч душ; з одної тільки Смирни висилкається 12,000 душ; більша частина з них родилась в Турції і звичайно не знає італійської мови.

Останні вісті.

(З газет та по телеграфу).

Про вибори в Дер. Думу.

ПЕТЕРБУРГ. Оубліковано інструкцію про порядок складання списків виборців у четверту Думу. Ті особи, які мають право брати участь у виборах через те, що займають відповідні квартири, але не платять квартирного налогу, а також ті особи, що мають виборче право по пенсіям, орендні землі, по управлінню маєтком, — коли хочуть скористуватись своїм виборчим правом, повинні письменно заявити тим установам, що складають виборчі списки. При заяві треба подати: кватерваймателям — договір про найом квартири, пенсіонерам — посвідчення поліції, що вони живуть в даній місцевості не менше року; треба також подати посвідчення казначейства, що вони одержують пенсію. Орендарі подати при заяві орендні договори, управителі — договори або довірничість. Ім'яних же осіб, що мають право вибирати в Думу, вносять в списки без усяких заяв.

Відгуки ленських подій.

ПЕТЕРБУРГ. Вияснювалось, що разом з сен. Манухіним ідуть на ревизию ленських подій такі особи: тов. обер-прокурора урядового департаменту Носович, пом. секретаря Дер. Ради Єлачин, член суду Коренев, товариші прокурора Смирнов і Зелінський, судовий слідчий Кузьмичевський і інженер Мітінський.

Сен. Манухін визнає, що в нових вимогах робітників немає політичного елементу, і вимоги ці можна задовольнити. Манухін запросив до себе Тимашова і мав з ним розмову, як уладити конфлікт на Лені.

Правління ленського т-ва розглянуло вимоги робітників про прибавку зарплати і плати, про восьмиденний робочий день на особливо тяжких роботах, про те, щоб скінчено було арешти і інше; більшість з цих вимог постановлено задовольняти. Правління одмовилось прибавити плати всім робітникам взагалі. Для подішення ставовища робітників постановлено скласти спеціальний фонд, одчислюючи в його по 5 проц. з чистого прибутку.

«Вірж. Від.» повідомляють, що директор канцелярії державного банку Бояновський є разом в тям і членом правління ленського товариства.

З'їзд онтибристів.

ПЕТЕРБУРГ. Незабаром скликається з'їзд партії 17 октября. На з'їзді мають виробити передвирборчу платформу.

Всіма звістия.

ПЕТЕРБУРГ. На Васильєвському острові потрушено багатьох курсисток, студентів і робітників. Арештовано студента сина високопоставленої особи.

Інженерна рада ухвалила проект поліпшення дайпровських порогів. Робота ця стане 30 мільйонів карбованців.

На місце Махарова кандидатом називають чернігівського губернатора Макакова.

Дубровнікі хотіли силою пройти на з'їзд союзників, але їх випхали. «Русскє Знамя» називає союзницький з'їзд маргариновим, кажучи, що

од 30 одділів на його прибуло 190 делегатів. Делегатам виплачують по 3 карб. в день. В провінцію посилають текст привітних телеграм і гроші на їх одсілку.

Согласительна комісія прийняла статут комерційних інститутів в Києві і Москві в редакції Дер. Ради.

БАКУ. Гимназиста Кізімова, який стріляв на втітеля гр. Апраксина і тяжко поранив його, оддано під військовий суд.

ЛІВБЕДИН. Застрелився воїнський начальник підполковник Столяренко.

КАЗАНЬ. Покінчили самогубством на березі р. Казанки два помішника начальника самарської губ. тюрми Казюков і барон Крейдін.

НОВОЧЕРКАСЬК. Під президентством єпископа Геннадія одкрився з'їзд старообрядців донської єпархії.

ЯРОСЛАВЛЬ. Незабаром тут одкривається одділ московського археологічного інституту. Лекції в інституті читатимуть московські професори.

ВІННИЦЯ. На р. Бугові перекинувся човен з 8 пасажирами. Всі погнули.

ЗА КОРДОНОМ.

Всякі звістия.
ПЕКИН. Битайський уряд робить внутрішню почику, випустивши з приводу цього відповідну відозву. Відозва мала успіх. Ваньери провінцій Шаню, Нанкина, Шанхая і багатьох інших піддалися 30.000.000 лан. Тепер кабінет міністрів обговорює справу про те, чи не одмовитись од позачки в європейських банків.

ЛОНДОН. Забастовка нагрозувачів не отякає. М'ясників розгужують пароходи з замороженим м'ясом під доглядом поліції. Забастовочний комітет запропонував з цього приводу, кажучи, що уряд порушує нейтралітет, і закликає транспортну федерацію приєднатись до забастовки. Залізничі і портові робітники Англії, Америки, Нової Зеландії і Австралії обіцяють бойкотувати судна, призначені в Лондон, але які посилатимуть в обход, в інші порти.

Параходи Товариств:
«Общество Пароходства по Дніпру и его притокам» і «2-е Пароходное Общество по Дніпру и его притокам».

Удержку поштово-пасажирських рейсів по оцим водним шляхам:

- 1) По Києво-Катеринославському два рази на день:
з Києва 8 1/2 г. р. і 5 г. дня.
Катеринослав 5 г. р. і 5 г. дня.
- 2) По Києво-Ржищевському що-дня:
з Києва в 6 г. дня.
Ржищева в 10 г. веч.
- 3) По Києво-Гомельському що-дня:
з Києва в 2 г. дня.
Гомеля в 1 1/2 г. дня.
- 4) По Києво-Чернігівському що-дня:
з Києва 12 1/2 г. д. і 5 г. дня.
Чернігова 3 г. дня і 7 г. веч.
- 5) По Києво-Пинському що-дня:
з Києва в 9 1/2 г. ранку.
Пинська в 9 г. ранку.
- 6) По Києво-Чернобильському що-дня:
з Києва в 6 г. веч.
Чернобилья в 8 г. утра.
- 7) По Києво-Могильовському:
з Києва — по неділям, понеділкам, середам, четвергам і п'ятницям в 2 г. дня.
Могильова — по неділям, понеділкам, вівторкам, четвергам і п'ятницям в 6 г. ранку.
- 8) По Могильово-Оршанському) що-дня.
- 9) По Гомель-Вітківському)

Редактор В. Яковський.

Видавець В. Чикаленко.

Оповістия.

Лікарі та Лікарні

ПРИТУЛОК ДЛЯ ПОРОДИЛЬ

М. І. Дмитрієвої-Лінецької

Щи доглядає лікар-спеціаліст прийом породиль у всьому пору Мар. Бєлгородська 44.

Зуб на д-ка Бр. ТЕТЕЛІВЦЕМ, Прорізна 24.

Прийм. лікар-спеці. 9 год. р. до 9 г. в. Пажоб. 50 к., вприв. зуб. без болю і р. Штучні зуби 1 р.

КВАТИРИ

Готель „Україна“ в найм. кім. НАТИ по міс. і на добу, веждорого. Бульв.-Будар. 34

ВСЯКІ

7 к. Оселедці 7 к.

королєвськи нового влову, ніжнього смаку, малосольні 7 к. штука. Маг. „ВАСИНИНА“, Вел. Васильєвська 8. 50-221-22

За 100 р. рік зл. дана Бучі, з горохом 10 хв. від ст. 1 к. і кух. Почта № 283. 2-283-2

ДОПИСИ.

(Од власних кореспондентів).

ЖИТОМІР. Накази губернатора. Всім мировим посередникам на Волині р. губернатор наказав запропонувати волостям вислати книжку „Година бідь—година слави“, видану годовною палатою союзу імені Архангела Михаїла. Книжка присвячена майбутньому ювілею війни 1812 року, коштує 15 коп., і менш 10-ти примірників не продається.

Той-же губернатор, в спеціальнім наказі, розісланім мировим посередникам, порадив особливу увагу звертати на поширення і популяризацію проміж людністю ідеї дрібного кредиту, причім, для кращого обаяймлення з цим питанням, радить купувати спеціальну книжечку: „Збірник законів і поясень по дрібному кредиту“.

ЖАБИНЦІ (на Поділлі). *Аграрні неперозуміння.* В с. Жабинцях сталося така подія. Жабинельські селяне давно вже судилися за землю з княгинєю Хілковою. Місцеві інституції рішали справу на користь селян, але коли вона була перевеєна до сенату, то останній одоудив землю поміщиці. Поки жила княгиня, селяне користувались землею, але наслідник її — князь Оболенський захочився відібрати її у селян. Цими діями управитель князя — п. Комарницький вигнав на спірне поле плуги; селяне не давали орати. Одна жінка підійшла до Комарницького, але той ударив її в груди ногою. Тоді розлючені селяне кинулись на нього і буди б добре побили, якби той не втік. Було викликаєо сражників на чолі з місцевим справником Веклемішевим. Він почав умовляти людей розійтись, але ті стаяли на своємі і не давали орати. Особливо випірлись баби. Коли справник захотів арештувати одну з них, яка найбільше кричала, сина її вступили за неї і замахнулись на справника. Той двічі вистрелив і селянин впаів поранений. Багато селян арештовано, інші по розбігались по лісах та сусідніх селах.

Листування редакції.

Чернівці. І. Шрагові Адреса О. Г. Ч.—кого: Стрітенська ул. ч. 12. Т-ченко живе при університеті.

Справочний одділ.

Наказарні відомості. Пятниця, 18-го мая. Сич. Петра, Дюнісія, Андрія, Пала, Христини, Клавдії, Олександра, Симена, Ісаака. Сх. сон. 3 г 55 хв., зах. сон. 8 г. — хв

Параходи Товариств:

«Общество Пароходства по Дніпру и его притокам» і «2-е Пароходное Общество по Дніпру и его притокам».

Удержку поштово-пасажирських рейсів по оцим водним шляхам:

- 1) По Києво-Катеринославському два рази на день:
з Києва 8 1/2 г. р. і 5 г. дня.
Катеринослав 5 г. р. і 5 г. дня.
- 2) По Києво-Ржищевському що-дня:
з Києва в 6 г. дня.
Ржищева в 10 г. веч.
- 3) По Києво-Гомельському що-дня:
з Києва в 2 г. дня.
Гомеля в 1 1/2 г. дня.
- 4) По Києво-Чернігівському що-дня:
з Києва 12 1/2 г. д. і 5 г. дня.
Чернігова 3 г. дня і 7 г. веч.
- 5) По Києво-Пинському що-дня:
з Києва в 9 1/2 г. ранку.
Пинська в 9 г. ранку.
- 6) По Києво-Чернобильському що-дня:
з Києва в 6 г. веч.
Чернобилья в 8 г. утра.
- 7) По Києво-Могильовському:
з Києва — по неділям, понеділкам, середам, четвергам і п'ятницям в 2 г. дня.
Могильова — по неділям, понеділкам, вівторкам, четвергам і п'ятницям в 6 г. ранку.
- 8) По Могильово-Оршанському) що-дня.
- 9) По Гомель-Вітківському)

Редактор В. Яковський.

Видавець В. Чикаленко.

Оповістия.

Лікарі та Лікарні

ПРИТУЛОК ДЛЯ ПОРОДИЛЬ

М. І. Дмитрієвої-Лінецької

Щи доглядає лікар-спеціаліст прийом породиль у всьому пору Мар. Бєлгородська 44.

Зуб на д-ка Бр. ТЕТЕЛІВЦЕМ, Прорізна 24.

Прийм. лікар-спеці. 9 год. р. до 9 г. в. Пажоб. 50 к., вприв. зуб. без болю і р. Штучні зуби 1 р.

КВАТИРИ

Готель „Україна“ в найм. кім. НАТИ по міс. і на добу, веждорого. Бульв.-Будар. 34

ВСЯКІ

7 к. Оселедці 7 к.

королєвськи нового влову, ніжнього смаку, малосольні 7 к. штука. Маг. „ВАСИНИНА“, Вел. Васильєвська 8. 50-221-22

За 100 р. рік зл. дана Бучі, з горохом 10 хв. від ст. 1 к. і кух. Почта № 283. 2-283-2

В ЕЛИСАВЕТІ
(Елисаветград) передплачувати і купувати в роздріб „Раду“ на таких самих умовах як і в каторі та в українській книгарні (Дворцова вул. д. Солоньова). Книгарня приймає передплату також на інші укр. видання. **Є великий вибір українськ. книжок.**

НОВА КНИЖКА!
Оповідання ПЕТРА ОПРАВХАТИ.
Народний представник, Ловкобренешко. Ц. 15 коп.
Продається по всіх українських книгарнях м. м. Києва, Харькова, Одеси та інших. 7-262-7

Вже вийшла з друку восьма книжка

„СВІТЛА“

З М С Т:
С. Ефремов. Живий пам'ятник. Пам'яті Б. Грінченка.
С. Черкасенко. Народний учитель. 3 нагоди 2-х роковин смерті Б. Грінченка.
Д. З. Бр. Аппердентія й рідна мова в школі.
С. Сіропало. Повний шлях.
С. Русова. 60 літні роковини „Хатини Дядька Тома“.

Ціна книжки 50 коп.
Передплата на рік 4 карб., За кордон 5 карб.
Передплата приймається в конторі редакції „СВІТЛА“, у Києві, В.Володимирська, 93.

Передплачувати „Світло“ можна ще у Києві: 1) в Українській книгарні, Бозаківська 8. 2) в книгарні Л. Н. Вістника, В.Володимирська 28. 3) в крамниці „Час“, Театральна площа 48. 4) в книгарні С. Череповського, Фундуківська 4. 5) в Харькові, в Українській книгарні, Рибна 25. 6) в Полтаві, в книгарні Г. Маркевича, ул. Котляревського. 7) в Катеринославі, в книгарні Лозанської. 8) в Одесі, в книгарні „Діло“, Ковна 11. 9) в Одесі, в книгарні „Прогісія“, Ніжинська, 53.

Редактор-Видавець Л. Шерстюк.

Приймається передплата

на тижневу радикальну, політичну часопись

ГРОМАДСЬКИЙ ГОЛОС.

Виходить по-середі.

Передплата на рік для Російської України 3 карб., на 1/2 року 1 1/2 карб.
Адреса: Галичина, Львів, вул. Коперника ч. 16. Lemberg Oesterreich.

Приймається передплата на 1912 рік на українську народно ілюстровану газету

„ЗАСІВ“

Другий рік видання.

Ціна на рік 3 руб., на пів року 1 руб. 60 коп., на 3 місяці 85 коп.

Хто випише ЗАСІВ за цілий рік, той дістає всі №№ починаючи з першого, а так само дурно додаток: Повний збірник творів Івана Котляревського в 3 томах. Сюди увійдуть: Євєйда, Наталка Полтавка, Москвля Чарівник і Ода до Князя Куракіна.

Крім того буде уміщено біографію Ів. Котляревського.

Адреса: Київ, Велика Володимирська № 28. Редакція газети „Засів“.

ЗАСІВ призначається головним чином для хліборобів і робітників; ЗАСІВ виходить що тижня в п'ятницю; ЗАСІВ подає статті й новини про сучасне життя в Україні в Росії і за кордоном, з української і всевітньої історії і письменства, артистичної творчості, з наук природних, лікарських, з сільсько-господарської, кооперації, техніки, гігієни, медицини, а також вірні, оповідання, ілюстрації при статтях і особно ЗАСІВ містить дописи в селі і міст, звертаючи особливу увагу на рух освітній і економічний на селі, про вистави, лекції, вечірки, заведення бібліотек, спілкових крамниць, позичкових і сільсько-господарських товариств, професійних спілок між робітниками (на сі теми особливо бажай кореспонденції). ЗАСІВ дає відповіді на запитання передплатників, а також поради спеціалістів господарські, юридичні й лікарські, в справах економічних і просвітних.

Участь в Засіві будуть брати:

Ю. Азовський, Ю. Будяк, В. Винниченко, М. Вороний, проф. М. Грушевський, М. Гехтер, В. Дорошенко, М. Залізник, М. Коцюбинський, В. Корольов, М. Левицький, В. Лікаренко, Майорський, О. Олесь, Л. Пахаревський, С. Русова, В. Самійленко, Ю. Сірий, П. Смуток, Т. Суліма, О. Степаненко, проф. М. Сумцов, С. Терпиченко, С. Черкасенко, М. Чернявський, Ол. Черняхівський, Є. Чикаленко, І. Чупринка і інші.

Передплата далі на 1911 рік не приймається. Хто хоче одержати за цілий 1911 рік, то прислав 2 р. 50 коп.

Передплату приймає Книгарня „Літературно-Наукового Вістника“ у Києві, Велика Володимирська № 28. Українська книгарня в Харькові, Рибна, 25. Посередникам процент. Від передплати. Статті і дописи просять надсилати в книгарню Л. Н. Вістника.

Редактор-видавець О. Степаненко. Пробні числа висилаються дурно.

10 рік існування. 1912. 10 рік існування.

Приймається передплата на щомісячник

„Ukrainische Rundschau“

(„Український Огляд“)

„U. R.“ виходить у Відні, в Австрії, на німецькій мові, і подає систематичний огляд життя усього українського народу.

Плата за рік (з доставкою) для Росії 4 карб. (Можна частками, по 2 чи по 1 карб.) Окремі №№ 35 коп.

Передплата приймається в книгарні Літер.-Наук. Вісти — Велика Володимирська 28.

Вийшла і розсилається подисичникам і поступила в розвичную продажу четверта (апрільська) книжка журналу

Украинская Жизнь.

Содержание ея слѣдующее: 1. О культурномъ творчествѣ. М. М. Могилянскаго. 2. Украинский этнографизмъ. Проф. Н. Ф. Сумцова. 3. Герценъ и Украина. А. Хатченка. 4. Обь украинизации средней и высшей школы. С. А-вича. 5. Рыцарь долга (пам'яті В. Д. Грінченка). С. Е-мова. 6. Современная украинская лирика. С. Ф. Русовой. 7. На текущій темѣ. С. А. Ефремова. 8. На Украинѣ и вѣб ея (Изъ украинской печати. — Изъ русской печати. — Слѣздъ кооператоровъ. В. С. — Опять „они не просятъ“). Л. Жебунева. — Украинская платформа. — Н. Нимоненко. Е. Маковскаго. — Письмо Х. Д. Алчевской. — Библиотека Научнаго Общества во Львовѣ. — Поминки по Т. Г. Шевченкѣ. Гр. Г. — Украинофобія. Гр. Г. — Спектакли и хоры. — Кобзарі. — Украинцы и г. Пхико. — Изъ жизни украинской колоніи въ Москвѣ. 9. Библиографія. 10. Содержание украинскихъ журналовъ. 11. Отвѣты редакціи. Подписка принимается въ конторѣ „Украинской Жизни“: МОСКВА, В. Дмитрова, 14. Подписная цѣна: на годъ 5 руб., на полгода 2 р. 50 коп., на четверть года 1 руб. 25 коп., 1 мѣс. 45 коп., съ доставкою и пересылкою. Отдѣльная книжка въ розвичную продажу: безъ пересылки 45 коп., съ пересылкою 55 коп. За границу: на годъ 7 руб., на полгода 3 р. 50 коп., на четверть года 1 р. 75 коп., на 1 мѣс. 60 коп. Для народныхъ учителей, селескаго духовенства, младшаго земскаго медицинскаго персонала, а также для учащихся, рабочихъ и крестьянъ, допускается при непосредственномъ обращеніи въ редакцію, льготная подписка: на годъ 4 руб., на полгода 2 руб., на четверть года 1 руб., съ доставкою и пересылкою. 3-87-1

Издатель и отвѣств. редакторъ Я. А. Шереметинский.